

γκαλλινάρι τό, (I) άμάρτ. γκαλλ'νάρι Καλαβρ. (Γαλλ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.)

Έκ τοῦ Λατιν. *gallinarium* = όρνιθών. Βλ. G. Rohlf, *Autochtone griechen oder Byzantinische Gräzität*, σ. 57-58.

Ό όρνιθών. Συνών. καθίστρα, καπονιέρα, κάτοικας, κοίτη, κουμάς, κοτέτσι, κούρνια, φωλιά.

γκαλλινάρι το, (II) ένιαχ. γκαλλ'νάρι "Ηπ. ("Αγναντ. Πλάκ. Πράμαν. κ.ά.) Μακεδ. (Δαμασκ.)

Έκ τοῦ Ἰταλ. *gallina* καί τῆς παραγωγ. καταλ. -άρι.

Γκαλλίνα, τό όπ. βλ., Μακεδ. (Δαμασκ.) β) Είς τήν συνθηματ. γλώσσαν τῶν οἰκοδόμων, ό αλέκτωρ "Ηπ. ("Αγναντ. Πλάκ. Πράμαντ. κ.ά.)

γκαλλίναρος ό, ένιαχ. γκαλλ'ναρους "Ηπ. ("Αγναντ. Πλάκ. Πράμαντ. κ.ά.)

Έκ τοῦ Ἰταλ. *gallina* καί τῆς παραγωγ. καταλ. -αρος.

Είς τήν συνθηματ. γλώσσαν τῶν οἰκοδόμων, ό αλέκτωρ. Συνών. γκαλλινάρι (II) β, κόκορας, κόκοττος, κοῦρος, πετεινός.

γκαλλινάρω ή, ένιαχ. γκαλλ'νάρου "Ηπ. ("Αγναντ. Πλάκ. Πράμαντ. κ.ά.)

Έκ τοῦ Ἰταλ. *gallina* καί τῆς παραγωγ. καταλ. -άρω, θηλ. τοῦ -άρης.

Γκαλλίνα, τό όπ. βλ.

γκαλλινό τό, "Ηπ. (Έλληνικ. Χουλιερ.)

Έκ τοῦ Ἰταλ. *gallina*.

Είς τήν συνθηματ. γλώσσαν τῶν ραπτῶν, τό άβγόν.

γκαλλινοκέφαλο τό, ένιαχ. γκαϊνουκέφαλου Στερελλ. (Περίστ.)

Έκ τῶν οὐσ. γκαλλίνα καί κεφάλι.

Συνεκδ., ή όρνιθα: "Εχου'ς τοῦ σπύτ' μ' τρία γκαϊνουκέφαλα.

γκαλλινόπουλλο τό, ένιαχ. γκαλλινόπ'λλου "Ηπ. (Πλάκ.)

Έκ τῶν οὐσ. γκαλλίνα καί πούλλι.

Ό νεοσσός τῆς όρνιθος.

γκάλμπινος έπίθ. Χ. Χρηστοβασ., Διηγ. στάνης, 126. γκάλμπινους "Ηπ. (Ζαγόρ. Κόνιτσ. Κουκούλ. Κούρεντ.) γάλβινους "Ηπ. (Δωδών. Ἰωάνν.) γκάλμπενος "Ηπ. (Αὐλότοπ. Λάκκα Σούλ. Παραμυθ. κ.ά.) γάλβενος "Ηπ. γκάλπινος Χ. Χρηστοβασ. Διαγων., 70 γάλπινος Πελοπν. (Λακων.) γκάλπενος "Ηπ. (Δρόβιαν. κ.ά.) κάλμπινους Εὐβ. (Στρόπον. Ψαχν.) κάλβενος Πελοπν. (Γέρμ. Κάμπος Λακων. Ξηροκ. Τρίκκ.) κάλπενος Πελοπν. (Γεράκ.) καλβένης Πελοπν. (Τρίκκ.)

Έκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *galbinu* = κίτρινος, ώχρός.

1) Έπί κόμης ανθρώπου, ξανθός, υποκίτρινος Πελοπν. (Ξηροκ. Τρίκκ.): "Εχει δυό παιδάκια κάλβενα Ξηροκ. β) Έπί ανθρώπου εκ τῆς όψεως, ώχρός, άσθενικός "Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.): "Αιντι, γκάλμπιν' κι σύ! Συνών. κιτρινιάρης, χλεμπόνας, χλεμπονιάρης. γ) Είς τήν συνθη-

ματ. γλώσσαν τῶν οἰκοδόμων, ή χρυσή τουρκική λίρα "Ηπ. (Κόνιτσ.) 2) Έπί αϊγῶν, ή έχουσα έρυθρόφαιον χρῶμα Εὐβ. (Στρόπον. Ψαχν.) "Ηπ. (Δωδών. Ζαγόρ. Ἰωάνν. Κουκούλ. Κούρεντ. Παραμυθ. κ.ά.) Πελοπν. (Γέρμ. Κάμπος Λακων. κ.ά.) — Χ. Χρηστοβασ., Διηγ. στάνης, 126: Μήν είδεις ένα κατσίξ' γκάλμπινου π'θινά; Ζαγόρ. Ἰκεϊν' ή γίδα ή γκάλμπιν' μόκανι διπλά κατσίκια Κουκούλ. Πιάσι μ' αὐτείν' τή γίδα τή γκάλμπιν' Ψαχν. Τό θηλ. ως όν. αϊγός Κουκούλ. β) Έπί ανθρώπου, ό έχων κόμην πυρροῦ χρώματος "Ηπ. (Ζαγόρ.): Είδεις πῶς τά'χ' τὰ μαλλιά τ'; Εἶνι ντίπ γκάλμπινους. Συνών. βλάγκος, κοκκινομάλλης, κόκκινος, κοκκινοτρίχης, ρουσσομάλλης, ροῦσσος.

γκάλμπος έπίθ. "Ηπ. (Θεσπρωτ. Ριζοβ. κ.ά.) Πελοπν. (Άργολ. Σιβ.) γάλβος "Ανδρ. κάλμπος Πελοπν. (Κουνουπ. Σιβ. Σκορτσιν.) γάλπους Λεσβ. Θηλ. γάλπου Λεσβ.

Έκ τοῦ έπίθ. γκάλμπινος.

1) Γκάλμπινος 2, τό όπ. βλ., "Ανδρ. Λέσβ. Πελοπν. 2) Έπί αϊγός, ή έχουσαι μελανόν τρίχωμα είς τήν ράχιν καί καστανόν είς τās πλευράς καί τήν κοιλίαν Πελοπν. (Άργολ.)

γκάμι τό, ένιαχ. γάμ' Θράκ. (Τσακίλ.)

Έκ τοῦ Τουρκ. *gam* = θλίψις.

Θλίψις, πόνος ψυχικός: "Εγὼ τέτοια πράματα δέν τὰ πιάνω γάμ' (=δέν με στενοχωροῦν). "Απ' τὸ γάμ' τ' χτίκιασε τὸ κορίτσ' καί πέθανε. Συνών. βαρυγγώμηση 2, βαρυγγώμια, βαρυκάρδιση, μαράζι, μεράκι, ντέρετι, πλήξη, σεκλέτι, στενοχώρια.

γκαμισίξης έπίθ. ένιαχ. γαμισίης Θράκ. (Τσακίλ.) Θηλ. γαμισίξα Οὐδ. γαμισί'κο Θράκ. (Τσακίλ.)

Έκ τοῦ Τουρκ. *gamsiz* = άφροντις.

Ό μὴ θιγόμενος εύκόλως ὑπὸ προσβλητικῶν λόγων άλλου: "Η άδερφή μ' εἶναι γαμισίξα καί δέ d'ne νοιάξ'. Συνών. άδιάφορος, άναίσθητος, άνέγνωστος, άνέμελος, γάιδαρος, γαιδουράνθρωπος, γαιδούρι, γαιδουρόπετσος, ζαμανφουτίστας, μουλάρι, παχύδερμο, χοντροπέτσος, ώχαδερφιστής,

γκάνγκστερ ό, σύνθηθ.

Έκ τοῦ Ἀγγλικῶ *gangster*.

1) Μέλος συμμορίας κακοποιῶν είς Η.Π.Α. 2) Γενικῶς, ό κακοποιός, ό έγκληματικὸς τύπος σύνθηθ.: "Ο δεῖνα πήρε τὸν κατήφορο καί νταλαβερίζεται με γκάνγκστερς. Λένε πῶς ό γκάνγκστερ εἶναι φροῦτο τοῦ έξωτερικοῦ σύνθηθ.

γκανητό το, ένιαχ. γανητό Κρήτ. (Σφακ.)

Έκ τοῦ ρ. γκανίξω κατὰ τὰ εκ τῶν περισπωμένων ρημάτων εκ συγχύσεως τοῦ όμοίου πρὸς τὰ είς -ίξω άορίστου.

Όγκηθμός, όγκημα: "Ακουσα τὸ γανητό. Συνών. γκανιά, γκάνισμα 1, γκανισματιά, γκανισμός, γκανίστρα, γκαρισιά 1, γκαρισιῶνας, γκάρισμα 1, 2, γκαρισματιά 1, 2, γκαρισμός, γκαριστός, γκαρομάχημα 1.

γκάνι τό, ένιαχ. γάνι Κρήτ. (Μεραμβ. Νεάπ. κ.ά.)

Λέξις πεποιημένη.

Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν νηπίων, τὸ πῦρ: *Γιὰ 'ὲ τὸ γάνι!* Κρήτ. *Μὴ 'ς τὸ γάνι!* αὐτόθ. β) Περιφρ., *κάνω γάνι*=κρίω, κρίομαι: *Κάνει γάνι τὸ φουφου Κρήτ.* "Ηκαμα γάνι τὸ χεράκι μου Μερζμβ. Συνών. *κ ά ι, κ ά ο υ, τ ζ ί ζ.*

γκανιά ἡ, ἐνιαχ. *γανιά* Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.) *ganè* Κρήτ. (Σφακ.) *aganía* Κρήτ. *anganiá* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*. Ὁ τύπ. *gan è* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν εἰς -έ α οὖς.

1) Ὁγκηθμός ὄνου ἐνθ' ἄν.: "Ακου μιὰ γανιά ποὺ ἔχει αὐτὸς ὁ γάιδαρος Κρήτ. Συνών. βλ. εἰς λ. *γκάρισμα* 1. 2) Κατὰ πληθ. κρυφαί φωνασκίαι Κρήτ. (Νεάπ.): "Αποὺ τὴν ἄλλην ἄκρα τοῦ χωριοῦ ἐκούγουντο οἱ γανιές του, ὅδε τὸν ἦδερε ὁ κύρης του. Συνών. βλ. ἐν λ. *γκάρισμα* 2.

γκανίζω Πελοπν. (Παλαιοχ.) Σίφν. — Λεξ. Δημητρ. *γκανίζω* ἴος Κίμωλ. Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ. Κριτσ. Μόδ. Νεάπ. Σφακ. κ.ά.) Κύθν. Μῆλ. Μύκ. Νάξ. ("Απύρανθ. κ.ά.) Πάρ. (Νάουσ.) Σέριφ. Σύρ. Τῆν. (Κτικ.) *γανίζου* Τῆν. *nganίζω* Κίμωλ. *nganίζ-ζω* Κάρπ. Κάσ. Κῶς (Καρδάμ. Πυλ.) Λέρ. Νίσυρ. Ρόδ. Χίος (Πυργ.) *nganίδζω* Κάρπ. *nganίζ-ζω* Κάσ. *ἀγκανίζω* Πελοπν. (Καμίν.) — Κορ. "Ατ. 2, 9 — Λεξ. Γερμ. Σομ. Βάιγ. *ἀganίζω* "Ανδρ. Θήρ. Κρήτ. Κύθηρ. Μῆλ. Μύκ. Σύμ. Τῆν. (Πύργ.)—Χ. Παλαιοχ., Συλλ. Κυπρ. Ποιημ., 132 *anganίζω* Σχιν. *anganίζ-ζω* Κάρπ. Κάσ. Κύπρ. (Πεδουλ. κ.ά.) Νίσυρ. *anganίδζω* Καλαβρ. (Μπόβ.) *angranίζ-ζω* Κάσ. *ὄγκανίζω* Λεξ. Περίδ. Ἡπίτ. Μπριγκ. *ὄnganίζ-ζω* Ρόδ. *γκανίν-νου* Λυκ. (Λιβύσσ.) Μέσ. *γκανίζομαι* Λεξ. Δημητρ. Ἐκ τοῦ ἀρχ. *ὁ γ κ ὦ μ α ι.*

Α) Κυριολ., ἐπὶ ὄνου, φωνάζω, ὀγκῶμαι, γκκρίζω ἐνθ' ἄν.: Ὁ γάιδαρος γκανίζει πολλὰ. Ἀγκανίζει σὰ γάδαρος Μῆλ. Τὸν Μάη *nganίζ-ζουν* τὰ νικὰ (ὀνικά, ὄνοι) Κάρπ. Νά "ναι πενήδα ἀδάροι μέσ' 'ς τὸ δόπο καὶ νὰ γανίση ἕνας, θὰ γανίσου γ' οἱ πενήδα Νάξ. ("Απύρανθ.) Ὁ δαίμονας τοῦ βῆκε ν' ἀganίζη ἀπάνω 'ς τὴν ὥρα Κρήτ. Κεινὰ τὴν ὥρα ἤρχιζε κ' ἐganίζε ὁ γάιδαρος Κρήτ. (Κριτσ.) Πολλὴ ταγὴ τρώει ὁ γάιδαρος καὶ γανίζει (ταγὴ = βρόμη) Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ.) Τὸ ἀδαρό μου θὰ βάλω νὰ γανίση Νάξ. ("Απύρανθ.) Ὁ γάρος μας *nganίζ-ζει*, θὰ πῆ πὼς εἶδεν καμ-μὴν γα-άραν (γάρος = ὄνος) Κῶς (Καρδάμ.) Ὁ γάρος *nganίζ-ζει*, ἰατὶ θέλ-λει γάρα = (γαϊδούρα) Κάσ. Οὐ γάιδαρος *ganίζ*, γιατί π'νᾶ Τῆν. Τὴν βρωτομαῖα ἐπρεπε νὰ σηκωθοῦσι πριχοῦ νὰ *nganίση* ὁ γάρος, γιὰ νὰ μὴν βιάση τους ἡ ψαρή (πριχοῦ = πρίν, ψαρή = τεμπελιά) Κάσ. Ἀλῶπως λείπουν πόσ-σω τζαί 'ἐν ἐταίσασιν τὸν γάδαρον, γιατί οὐλ-λη μέρα *anganίζ-ζει* (ἀλῶπως = ἴσως, πόσ-σω = ἀπέσω) Κύπρ. (Πεδουλ.) || Γνωμ. "Αμα ἀκούσης καὶ γανίζουτε οἱ γαδάροι, εἶναι Μάης Μῆλ.

Ὁ Φλεβάρης φλεβαρίζ-ζει | καὶ γαδουρινὰ *nganίζ-ζει* Κῶς (Πυλ.) || Παροιμ. Ὁ γάδαρος γανίζει, ὁ κόλος του ἀνοί' (συνών. τό: *μόνος του τὰ λέει, ὁ ὁνος του τ' ἀκούει*) Ἴος.

Ὁ γάιδαρος ἐganίζε 'ς τσι πρώτες τοῦ Φλεβάρη καὶ τὸ Θεὸ ἐδόξαζε, δὲν εἶναι βλιὸ Γενάρης (ἐπὶ τῶν χαϊρόντων πολὺ δι' ἀσήμντα) Κρήτ. (Μόδ.) || Ἄσμ.

Μὲ μία-δύο διπλαριές ὁ ὄνος γονατίζει, λυγίζει τὸ κορμάκι του, τ' ἀφτιά του χαμηλώνει κ' εἰς δεῖγμα παρακλήσεως ἀρχίζει ν' ἀganίζη Θήρ. || Ποίημ.

"Αμα κ' ἐλοῦσαν τὲς μισές, ἔκοφεν ἡ γαδούρα καὶ ἴσιωσεν εἰς τὸ χωρὸν καὶ ἀganίζεν κ' ἐβούραν (ἴσιωσεν = κατηρθύνθη, ἐβούραν = ἔτρεχε) Χ. Παλαιοχ., ἐνθ' ἄν. Συνών. *γκανίζω* 1, *γκανισμαχῶ* 1.

Β) Μεταφ., ὁμιλῶ μεγαλοφώνως, φωνασκῶ, κλαίω γοερῶς Κρήτ. (Νεάπ. Σφακ. κ.ά.) Κύπρ. Κῶς (Καρδάμ. Πυλ.) Μῆλ. Νίσυρ. Σύμ. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.: *Eída ganίζεις μωρέ;* Σφακ. Σὰν ἀnganίζ-ζε 'ς τὴν ταβέρναν, ἄκουσά τον Κύπρ. "Ολο γὼ θὰ *nganίζω*; Κίμωλ. *Μὰ εἶδα 'χεις καὶ γανίζεις τόση-νιὰ ὥρα;* Νεάπ. Σ-σωπαίν-νετε, εἶνδα *nganίζ-ζετε* σὰ γ-γαάρα Καρδάμ. || Γνωμ. "Οπου πονεῖ, γαδουρινὰ *nganίζ-ζει* Πυλ. (συνών. *ὁ πριος πονεῖ γαϊδουρινὰ φωνάζει*). Συνών. *γκανίζω* 2, *γκανισμαχῶ* 2. β) Φλυαρῶ Νίσυρ. Συνών. *γκανισμαχῶ* 2β, *φαφλατίζω*.

γκανιότα ἡ, ἐνιαχ. *γανιότα* Κέρκ. (Κάβ. Λευκίμμ.) *κανιότα* Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ *cagnotte*.

Εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς χαρτοπαιξίας, δίσκος πρὸς συλλογὴν ποσοστοῦ ἐκ τοῦ κέρδους τῶν παικτῶν ὑπὲρ τοῦ χαρτοπαικτείου ἐνθ' ἄν.: *Τόση ὥρα παίζετε 'ς τὸ μαγαζί μου καὶ δὲ βγάλατε γανιότα Κέρκ.* (Λευκίμμ.) Συνών. *βάδα* 1, *βάδανι*, *βιδανι* 1. β) Οἷοσδήποτε δίσκος περιφερόμενος διὰ συνδρομὴν τινος, ὁ ἔρκνος Κέρκ. (Κάβ. Λευκίμμ.): *Νὰ ὑποστηρίξετε τὴ γανιότα, ποὺ θὰ βγῇ γιὰ τὸ φτωχὸ Λευκίμμ. Πέθανε καὶ τὸν βγάλαν μὲ γανιότα Κάβ.* Συνών. *δίσκος*.

γκάνισμα τό, Πελοπν. (Παλαιοχ.) Σίφν. *γάνισμα* "Ανδρ. Μῆλ. Νάξ. Πάρ. *γκάνισμαν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *ngάνισμα* Κάρπ. Κάσ. Κῶς (Καρδάμ.) Ρόδ. *ngράνισμα* Κάσ. *ἀγκάνισμα* Λεξ. Βάιγ. Μ. Ἐγκυκλ. *ἀgάνισμα* Μῆλ. *angάνισμαν* Κύπρ. Χίος (Πισπιλ.) *angάνισμα* Κάσ. *angrάνισμα* Κάσ. *ὄgάνισμα* Λεξ. Περίδ. Ἡπίτ. Μπριγκ. *ὄγκάνισμαν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *ὄngάνισμα* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*. Ὁ τύπ. *ἀγκάνισμα* καὶ εἰς Σομ.

Γκάρισμα 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Εἶδεν ὁ γάρος τὴν γαάραμ 'βὸ μακριὰ ᾧ ἤβαλεν δὰ ngανίσματα* Κῶς. Ὡς γνωρίζ-ζω 'βὸ μακριὰ τὸν γαάρὸμ μας 'βὸ τὸ ngάνισμα Κῶς (Καρδάμ.) "Αρχισ' ὁ γάρος τ' *angranίσματα* Κάσ.

γκανισματιά ἡ, ἐνιαχ. *γανισματιά* Νάξ. ("Απύρανθ.) Ἐκ τοῦ οὖς. *γκάνισμα*.

1) *Γκάρισμα* 1, τὸ ὅπ. βλ.: *Μιὰ γανισματιά ἤκουσα τὴ νύχτα κ' ἐσηκώθηκα κ' ἤγρηκα τὸ ἀδαρό 'ς τὴ βόρτα.* 2) *Γκάρισμα* 2, τὸ ὅπ. βλ.

γκανισμός ὁ, ἐνιαχ. *ἀγκανισμός* Λεξ. Βάιγ. *ὄnganισμός* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*. Ὁ τύπ. *ἀγκανισμός* καὶ εἰς Σομ.

Γκάρισμα 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γκανιστής ἐπίθ. ἐνιαχ. *γανιστής* Κρήτ. *anganιστής* Κάρπ. ("Ελυμπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*.

1) Ἐπὶ ὄνου, ὀγκηστής, φωνασκῶν Κάρπ. ("Ελυμπ.):

